

สภาพปัญหาและแนวทางการแก้ไขการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา
ในอำเภอหนองสองห้อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25
STATE PROBLEM AND THE GUIDELINES FOR SOLVING ON ACADEMIC
ADMINISTRATION AT THE SECONDARY SCHOOLS IN NONGSONGHONG
DISTRICT UNDER THE SECONDARY EDUCATION SERVICE AREA OFFICE 25

ชิตพล ปะนันตา* อาทิตย์ ฉัตรชัยพลรัตน์**

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอหนองสองห้อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25 (2) ศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอหนองสองห้อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 (3) เปรียบเทียบสภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอหนองสองห้อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จำแนกตามสถานภาพและประสบการณ์การทำงานของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน (4) หาแนวทางในแก้ไขการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอหนองสองห้อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 116 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้คือ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ร้อยละ t-test และค่า F-test

คำสำคัญ : บริหารงานวิชาการ

ABSTRACT

This study aimed to (1) study the existing of the academic administration technical Administration high at the secondary schools in Nong Song Hong district the secondary education service area office 25 (2) study the problems on the academic administration at this area (3) compare the exiting and problems classified by the status and the experience of the school principle and the teachers and find the guideline for solving problems on the administration of the schools. The sample that used for the research were the school administrators and the teachers in the high schools, 116 persons. The research tool was the questionnaire. Analyzing the data by using computer program to find the mean, the standard deviation, t-test and F-test.

* นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

** อาจารย์ประจำ, คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัย บัณฑิตเอเชีย

1. บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มาตราที่ 22 ระบุว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ ในส่วนของการจัดกระบวนการเรียนรู้ มาตรา 24 ได้กำหนดแนวทางให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการพัฒนากระบวนการคิด วางแผน ลงมือปฏิบัติ ศึกษา ค้นคว้า รวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการต่าง ๆ จากแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย ตรวจสอบวิเคราะห์ข้อมูล การแก้ปัญหา การมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน การสร้างคำอธิบายเกี่ยวกับข้อมูลที่สืบค้นได้เพื่อนำไปสู่คำตอบของปัญหาหรือคำถามต่าง ๆ ในที่สุดสร้างองค์ความรู้ได้ ทั้งนี้ การจัดการเรียนรู้ดังกล่าวต้องพัฒนาผู้เรียนทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา (กรมวิชาการ, 2546)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 รับผิดชอบการจัดการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีโรงเรียนในสังกัดทั้งสิ้น 84 โรงเรียน ในจำนวนนี้เป็นโรงเรียนขนาดเล็กที่มีนักเรียนต่ำกว่า 499 คน จำนวน 40 โรงเรียน (ไม่รวมเอกชน) คิดเป็นร้อยละ 47.61 ของโรงเรียนทั้งหมด และมีแนวโน้มสูงขึ้นทุกปี ซึ่งเป็นผลเนื่องมาจาก อัตราการเกิดลดลงความนิยมของผู้ปกครองที่ต้องการส่งบุตรหลานไปโรงเรียนในเมือง การมีโรงเรียนขนาดเล็กจำนวนมากทำให้การศึกษาไม่สามารถสะท้อนคุณภาพและประสิทธิภาพได้ดีเพียงพอส่งผลให้อัตราครูด่อนักเรียนค่อนข้างต่ำทำให้มีค่าใช้จ่ายต่อเงินเดือนครูสูงมากขณะที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนส่วนใหญ่อยู่ในระดับที่ไม่น่าพึงพอใจ และโรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่ประสบปัญหาคล้ายกัน

4 ด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการเรียนการสอน ด้านความพร้อมทางปัจจัยของโรงเรียนและด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนภายใต้ข้อจำกัดและสภาพปัญหาดังกล่าวสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จึงได้กำหนดนโยบายแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อให้การบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กมีประสิทธิภาพและนักเรียนมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานในการวางแผนพัฒนาจะยึดพื้นที่การปฏิบัติจริงเป็นหลักให้การสนับสนุนอย่างเสมอภาคและเปิดโอกาสให้ ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25, 2555)

ดังนั้นผู้ศึกษา จึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางแก้ไขการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อนำข้อมูลไปเป็นพื้นฐานและแนวทางในการกำหนดนโยบาย วางแผนพัฒนา ปรับปรุง ส่งเสริมคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน และครูให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาการบริหารงานวิชาการต่อไป

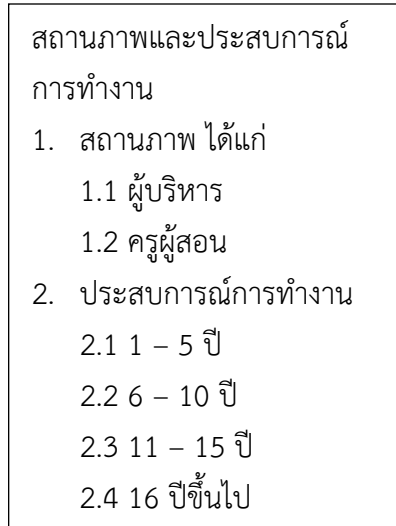
2. วัตถุประสงค์ของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอหนองสองห้อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25
2. เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอหนองสองห้อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25
3. เพื่อเปรียบเทียบสภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอหนองสองห้อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จำแนกตามสถานภาพและประสบการณ์การทำงานของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน
4. เพื่อหาแนวทางแก้ไขการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอหนองสองห้อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

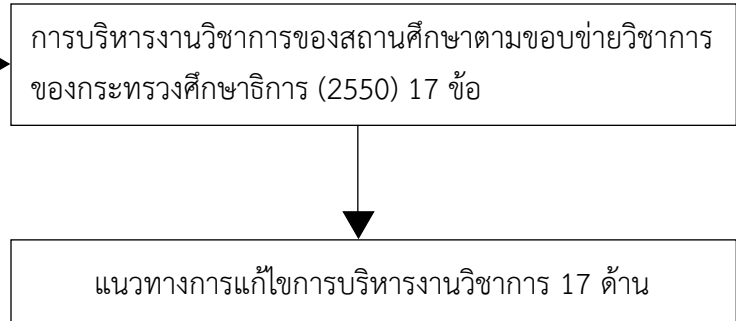

กรอบแนวคิดในการศึกษา

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

4. วิธีดำเนินการศึกษา

4.1 ประชากร

4.1.1 ประชากรที่ใช้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอหนองสองห้อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 แยกเป็นผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 10 คน ครูผู้สอน จำนวน 130 คน รวม 140 คน

4.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนโรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอหนองสองห้อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ซึ่งได้มาจากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางของ Krejcie and Morgan. (1970 อ้างใน ชีรวุฒิ เอกะกุล, 2543) ได้จำนวน 116 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 10 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และครูผู้สอนจำนวน 106 คน ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยกำหนดสัดส่วนตามจำนวนบุคลากร

4.2 ตัวแปรตาม คือ การบริหารงานวิชาการ จำนวน 17 ด้าน ตามกฎกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 17 ข้อ

4.3 วิธีดำเนินการ

4.3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้เป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ จำนวน 1 ชุด แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถามและประสบการณ์ในการทำงาน เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ตอนที่ 2 เกี่ยวกับสภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา เป็นแบบตรวจสอบรายการมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบบสัมภาษณ์ เกี่ยวกับข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไขการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา เป็นแบบสัมภาษณ์ปลายเปิดแบบมีโครงสร้างให้ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ได้แสดงความคิดเห็นโดยอิสระ

4.3.2 การสร้างเครื่องมือ และการหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ นำเครื่องมือให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ เพื่อหาความตรงเชิงโครงสร้าง (Construction validity) และความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) แล้วนำเครื่องมือที่ผ่านการทดสอบไปทดลองใช้ (Try-out) กับโรงเรียนในโรงเรียนเป็ยน้อยศึกษา อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จำนวน 30 คนเพื่อหาความเชื่อมั่น(Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach' s alpha coefficient) ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยง 0.95

4.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาค้นคว้า เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการนำแบบสอบถามไปให้กลุ่มตัวอย่างตอบ แล้วเก็บแบบสอบถามคืน

4.5 สถิติที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ความถี่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5. ผลการศึกษา/การทดลอง

1. ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพปัญหา การบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอหนองสองห้อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 เท่ากับ 0.93

2. สภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอหนองสองห้อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ในภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ข้อที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากจำนวน 16 ข้อ และระดับปานกลางจำนวน 1 ข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษาและการพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

3. ปัญหาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอหนองสองห้อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 25 ในภาพรวมทั้ง 17 ด้าน มีสภาพปัญหาอยู่ในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกข้อมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย เช่น เดียวกัน โดยเรียงลำดับจากสภาพปัญหามากไปหาสภาพปัญหาน้อย ได้ดังนี้ การนิเทศการศึกษา การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น ตามลำดับ

4. สภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอหนองสองห้อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 25 ของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน โดย ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์การทำงาน 1 – 5 ปี มีสภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับ น้อย ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์การทำงาน 6 – 10 ปี มีสภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับ น้อย ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์การทำงาน 11 – 15 ปี มีสภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับ น้อย ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์การทำงาน 16 ปีขึ้นไป มีสภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับ น้อย

ผลการเปรียบเทียบสภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา ของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มีเพียงด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา เท่านั้น ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. สภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอหนองสองห้อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 25 ของครูผู้สอน จำแนก

ตามประสบการณ์ทำงาน โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน โดย ครูผู้สอน ที่มีประสบการณ์การทำงาน 1 – 5 ปี มีสภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับ น้อย ครูผู้สอน ที่มีประสบการณ์การทำงาน 6 – 10 ปี มีสภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับ น้อย ครูผู้สอน ที่มีประสบการณ์การทำงาน 11 – 15 ปี มีสภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับ น้อย ครูผู้สอน ที่มีประสบการณ์การทำงาน 16 ปีขึ้นไป มีสภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับ น้อย

ผลการเปรียบเทียบสภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา ของครูผู้สอน จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มีเพียงด้านการพัฒนาระบบหลักสูตรท้องถิ่นและการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษา เท่านั้น ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ระยะที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไขจากแบบสัมภาษณ์

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีรายละเอียดดังนี้

1. ด้านการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น

หลักสูตรท้องถิ่นควรจะต้องสอดคล้องเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นนั้นๆ เป็นการเรียนรู้จากภูมิปัญญาที่มีอยู่ในท้องถิ่น

2. ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ
โรงเรียนควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบด้านการจัดทำฐานข้อมูลโดยตรง

3. ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
ควรจัดให้มีการอบรมเชิงปฏิบัติการในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

4. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
ควรมีการประชุมวางแผนกันระหว่างผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ในการพัฒนาหลักสูตร

5. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้
ควรจัดสภาพแวดล้อมและส่งเสริมบรรยากาศภายในโรงเรียนให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

6. ด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนสถานศึกษา
ควรมีการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงควบคู่ไปกับการเรียนการสอน

7. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
ควรสนับสนุนงบประมาณในการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาในชั้นเรียน

8. ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
ควรสนับสนุนให้รู้ใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียน

9. ด้านการนิเทศการศึกษา
ควรนำข้อมูลสารสนเทศจากการนิเทศมาใช้แก้ไขพัฒนากระบวนการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียน

10. ด้านการแนะแนว
ควรจัดงานแนะแนวด้านการศึกษาต่อและด้านวิชาชีพแก่นักเรียน

11. ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
บุคลากรทุกส่วนควรเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วางแผน ติดตาม ประเมินผล พัฒนาปรับปรุงให้สถานศึกษามีคุณภาพ

12. ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
ควรส่งเสริมให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ข้อมูล ข่าวสารต่างๆ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างชุมชน

13. ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น

ทางโรงเรียนควรประสานความร่วมมือช่วยเหลือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาของรัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

14. ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวย องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

ทางโรงเรียนควรมีการจัดสำรวจและศึกษาข้อมูลการจัดการศึกษารวมทั้งความต้องการในการได้รับการสนับสนุนด้านวิชาการของบุคคล ครอบครัวย หน่วยงาน

15. ด้านการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา

โรงเรียนควรจัดทำร่างระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายรับรู้และถือปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน

16. ด้านการคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา

โรงเรียนควรให้ครูผู้สอนเป็นผู้เลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อให้ตรงตามเนื้อหาที่จัดสอน

17. ด้านการพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ควรส่งเสริมให้ครูผลิต พัฒนาสื่อ และนวัตกรรมการเรียนการสอน

6. การอภิปรายผล

6.1 สภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอหนองสองห้อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ในภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่างานวิชาการถือเป็นหัวใจของการบริหารการศึกษา เพราะจุดมุ่งหมายของสถานศึกษาก็คือ การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ซึ่งขึ้นอยู่กับงานวิชาการทั้งสิ้น งานวิชาการเป็นกิจกรรมการจัดการเกี่ยวกับงานด้านหลักสูตร การนำหลักสูตรไป

ใช้ แบบเรียน งานการเรียนการสอน งานสื่อการเรียนการสอน งานวัดผลและประเมินผล งานห้องสมุด งานนิเทศ การศึกษา งานวางแผนการศึกษา และงานประชุมอบรมทางวิชาการ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุจุดหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพสูง ซึ่งสอดคล้องกับ ผลการศึกษาของ มนต์ชัย แพงงา (2550) ที่พบว่า การกำกับติดตามและการนิเทศ เป็นสิ่งกระตุ้นให้ผู้ปฏิบัติงานทำงานให้มีประสิทธิภาพ มีกำลังใจ เป็นการส่งเสริมสนับสนุนให้การทำงานประสบผลสำเร็จ การตรวจสอบ ประเมินผลเป็นกลไกที่สะท้อนให้เห็นว่าบรรลุตาม เป้าหมายหรือไม่ มีอะไรที่ยังบกพร่องและต้องปรับปรุงแก้ไข นำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไข วิเคราะห์หาคุณภาพ ของงานเพื่อนำไปสู่การพัฒนาและปรับปรุงแก้ไขต่อไป การนิเทศติดตามบุคคลากรทุกคนอย่างต่อเนื่องให้ครู สามารถนิเทศ แนะนำซึ่งกันและกันได้ และยังสอดคล้อง กับผลการศึกษาของ กรทิพย์ ศกุนตานุรักษ์ (2554) ได้ ศึกษาวิจัย เรื่องสภาพและปัญหาการบริหารงาน วิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาอุบลราชธานีเขต 4 พบว่า 1.ผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้าวิชาการโรงเรียนมีความคิดเห็นต่อสภาพและ ปัญหาการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาอุบลราชธานีเขต 4 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

6.2 ปัญหาการบริหารงานวิชาการโรงเรียน มัธยมศึกษา ในอำเภอหนองสองห้อง สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ในภาพรวมทั้ง 17 ด้าน มีสภาพปัญหาอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเป็น เพราะสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 มีการวางแผนดำเนินงานด้านวิชาการ และนิเทศ ตาม ความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาเพื่อพัฒนา ส่งเสริมให้สนับสนุนให้ครู ผู้บริหารสถานศึกษา ให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนงานด้านวิชาการ ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการ เรียนรู้ การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการ เรียนรู้ การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ การวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการส่งเสริมชุมชนให้

มีความเข้มแข็งทางวิชาการ ทำให้เกิดการร่วมมือในการ แก้ไขปัญหา ซึ่งสอดคล้องกับ กรทิพย์ ศกุนตานุรักษ์ (2554) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องสภาพและปัญหาการบริหาร งานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานีเขต 4 พบว่า ผู้บริหาร สถานศึกษาและหัวหน้าวิชาการโรงเรียนมีความคิดเห็นต่อ สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานีเขต 4 มีปัญหาการบริ หารงานวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับน้อย แต่ไม่สอดคล้อง กับ ผลการศึกษาของ เกสร ใจชื่น (2551) ซึ่งได้ศึกษา ปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 พบว่า ปัญหา การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน โดยรวมอยู่ ในระดับปานกลาง

6.3 ผลการเปรียบเทียบสภาพปัญหาการบริหาร งานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา ของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวม ไม่ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อ พิจารณารายด้านพบว่า มีเพียงด้านการพัฒนาระบบ ประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา เท่านั้น ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าในปัจจุบันสถานศึกษาต่างๆมีนโยบาย เร่งรัดพัฒนาคุณภาพการศึกษา ทำให้ครูผู้สอนได้ตระหนัก ถึงความสำคัญของงานวิชาการ ซึ่งเป็นงานที่สำคัญที่สุด ของโรงเรียน ครูผู้สอนจึงต้องใช้เวลาในการปฏิบัติงาน วิชาการมากกว่างานด้านอื่นๆ ประกอบกับนโยบายของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยม เขต 25 ที่ได้มอบ นโยบายให้โรงเรียนในสังกัด ดำเนินการพัฒนาการจัดการ เรียนการสอน และมีการติดตามผลอย่างต่อเนื่อง ส่งผล ให้ครูผู้สอนในสถานศึกษา ไม่ว่าจะจะมีประสบการณ์ใน ระหว่าง 1-5 ปี 6-10 ปี 11-15 ปี หรือ 16 ปีขึ้นไป มี สภาพการปฏิบัติงานวิชาการไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้อง กับผลการศึกษาของ กรทิพย์ ศกุนตานุรักษ์ (2554) ได้ ศึกษาวิจัย เรื่องสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการ ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การ

ศึกษาอุปสรรค 4 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้าวิชาการโรงเรียนที่มีตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการโดยรวมไม่แตกต่างกัน แต่ไม่สอดคล้องกับ ผลการศึกษาของ เกสร ใจชื่น (2551) ซึ่งได้ศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 พบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีผลการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนจำแนกตามประสบการณ์ทำงานของผู้บริหาร พบว่า โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

6.4 ผลการเปรียบเทียบสภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา ของครูผู้สอน จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณา รายด้านพบว่า มีเพียงด้านการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่นและ การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษา เท่านั้น ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ได้จัดกิจกรรมส่งเสริม พัฒนาบุคลากรให้มีทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยมีการนิเทศ กำกับติดตามและประเมินอย่างต่อเนื่อง ซึ่งไม่สอดคล้องกับ ผลการศึกษาของ วิภารัตน์ ธาณี (2549) ได้ศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในฝัน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 พบว่า 1.ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 2 โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง 2. เปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 2 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 3.เปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)

7. สรุปและข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า

- 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตร ควรวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังที่เกี่ยวข้องในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ฝึกทักษะการคิดตามแผนการเรียนรู้ที่กำหนด
- 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน ควรกระตุ้นให้ผู้เรียนฝึกคิดฝึกปฏิบัติจริง และฝึกปรับปรุงตัวเองในระหว่างเรียน จัดกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง และจัดเตรียมสื่อ/นวัตกรรมเครื่องมือสำหรับ และ ประเมินผล
- 3) ด้านการพัฒนาบุคลากร ควรส่งเสริมให้ทำวิจัยในชั้นเรียน ให้ช่วยกันกำลังใจรูปแบบต่าง ๆ แก่ครูที่ตั้งใจ ส่งเสริมให้ครูแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน เกี่ยวกับการพัฒนา

7.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาค้นคว้าต่อไป

- 1) ควรมีการศึกษารูปแบบการบริหารงานวิชาการโดยการประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองในการจัดกิจกรรม
- 2) ควรมีการศึกษาถึงความต้องการพัฒนาตนเองของครูผู้สอนในด้านการวิจัยเพื่อพัฒนา ของนักเรียน

8. กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างสูงยิ่งจาก ดร.อาทิตย์ ฉัตรชัยพลรัตน์ อาจารย์ที่ปรึกษา ผศ.ดร.สุธรรม ธรรมทัศน์านนท์ ประธานกรรมการสอบ ดร.ไชยรงค์ สืบสารคาม กรรมการสอบ และ ดร.อาทิตย์ ฉัตรชัยพลรัตน์ กรรมการสอบ

ขอขอบพระคุณขอขอบพระคุณ รองผู้อำนวยการ ไพรัตน์ สีตล รองผู้อำนวยการ สีดา เทียบอุ้น และรองผู้อำนวยการวีระศักดิ์ ยิงยีน ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำและตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาอิสระ

ขอขอบคุณ คุณครูเชาวรินทร์ แก้วพรม คุณครูหวิณ จำปานิน ที่ให้ความช่วยเหลือด้านข้อมูล ขอขอบพระคุณผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน โรงเรียนหนองสองห้อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ที่ช่วยให้ข้อมูลด้วยความจริง ทำให้ข้อมูลสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

9. การอ้างอิง

1. กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **พระราชบัญญัติการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2542**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
2. กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). **แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ตามกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550**. กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
3. กรทิพย์ ศกุลตานุรักษ์. (2554). **สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษอบุรฉานบุรี เขต 4**. ปรินญาโท(การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
4. เกสร ใจชื่น. (2551). **ปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2** วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตร และการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
5. โชคชัย ฟ้าโต. (2548). **การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล กลุ่มโรงเรียนหวายเหนียว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 2** . ปรินญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.